

MAHIDOL UNIVERSITY
Wisdom of the Land

จุฬาสาร

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ฉบับที่ 2 ตุลาคม - ธันวาคม 2554

เกสรมหิดล รวมพลังจิตอาสา ช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วม

สารบัญ

หน้า

2 MUPY Special: รวมพลังจิตอาสา... ช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วม

3 MUPY Good News: เกษัช มหิดล ชู "โครงการยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์ฯ" หวังผลักดันเป็นวาระแห่งชาติ

4 All About MUPY: มหิดลร่วมใจ ช่วยภัยน้ำท่วม บทความจากนักศึกษาที่จิตอาสาช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วม

5 MUPY News Update
INSIDE MUPY

6 MUPY on world stage: The 7th Pharma IndoChina Conference

7 Herbs for Health: ชะเอมเทศ กับ ความดันโลหิตสูง

8 Drug Tips: กลูต้าไธโอน (glutathione) ทำให้ขาวจริงหรือ?

MUPY Calendar

รวมพลังจิตอาสา

ช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วม

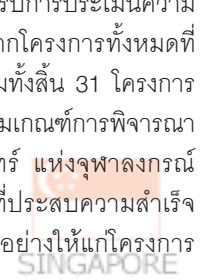
คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล นำโดย รศ.ดร.ภญ.บุษบา จินดาวิจักษ์ณ์ รศ.ดร.ภญ.พิมลพรรณ พิทยานุกุล รศ.ดร.ภญ.ดวงดาว ฉันทศาสตร์ ผศ.ดร.ภญ.ชุติมา เพชรกระจ่าง และ อ.ดร.ภญ.อัญชลี จินตพัฒน์กิจ พร้อมด้วยทีมนักศึกษาและบุคลากรได้ร่วมกันจัดทำผลิตภัณฑ์ที่เป็นประโยชน์ในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วม 2 รายการ ได้แก่ ขี้ผึ้งรักษาโรคน้ำกัดเท้า (Whitfield's Ointment) และโลชั่นกันยุงจากสารสกัดตะไคร้หอม จำนวนรวมกว่า 50,000 ชุด

สำหรับขี้ผึ้งรักษาโรคน้ำกัดเท้าถือเป็นสิ่งที่จำเป็นในภาวะน้ำท่วมเป็นอย่างมาก เนื่องจากหากแผลจากโรคน้ำกัดเท้าไม่ได้รับการรักษาดูแลที่ดี อาจส่งผลให้เกิดการติดเชื้อที่รุนแรงได้ โดยเฉพาะในผู้ป่วยกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูง เช่น ผู้ป่วยเบาหวาน ผู้ป่วยโรคหลอดเลือดส่วนปลายตีบและผู้ป่วยสูงอายุ

สำหรับโลชั่นกันยุงจากสารสกัดตะไคร้หอม รศ.ดร.ภญ.พิมลพรรณ พิทยานุกุล เป็นผู้คิดค้นสูตรได้รับโดยใช้วัตถุดิบเป็นน้ำมันสกัดจากตะไคร้หอมธรรมชาติ และนำมาพัฒนาคุณสมบัติของโลชั่นให้มีความสามารถในการติดอยู่ที่ผิวหนังและออกฤทธิ์กันยุงได้อย่างยาวนานถึง 6 ชั่วโมงต่อการทา 1 ครั้ง และได้มีการพัฒนาคุณสมบัติของโลชั่นให้มีความระคายเคืองน้อยและใช้ได้แม้ในผู้ที่ผิวแพ้ง่าย ในสภาวะที่น้ำท่วมขังเรื้อรังดังกล่าว ผลิตภัณฑ์นี้ถือว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการป้องกันโรคที่มีุงเป็นพาหะ

การจัดทำผลิตภัณฑ์ดังกล่าวได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากคณะเภสัชศาสตร์และบุคลากรของคณะ โดยนำผลิตภัณฑ์ไปบริจาคช่วยเหลือและเยียวยาผู้ประสบภัยน้ำท่วมโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น โดยผลิตภัณฑ์ดังกล่าวได้ถูกส่งไปพร้อมกับผลิตภัณฑ์และความช่วยเหลืออื่นๆ ของมหาวิทยาลัยมหิดล ตลอดจนหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนอีกหลายแห่ง เพื่อนำไปแจกจ่ายแก่ผู้ประสบภัยน้ำท่วมในพื้นที่ต่างๆ ทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด

คณะเภสัช

ในโอกาสที่โครงการดังกล่าว ได้รับการประเมินความคุ้มค่าของโครงการฯ เป็นอันดับหนึ่งจากโครงการทั้งหมดที่ได้รับการสนับสนุนโดยกองทุน FTA รวมทั้งสิ้น 31 โครงการ ด้วยคะแนน 3.5 จากคะแนนเต็ม 4 ตามเกณฑ์การพิจารณาของสถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจ ศศินทร์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และนับว่าเป็นโครงการที่ประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก เหมาะสมที่จะเป็นแบบอย่างให้แก่โครงการอื่นๆ ต่อไปในอนาคต

สำหรับโครงการสมุนไพรนี้ มีจุดเริ่มต้นมาจากความตกลงการค้าเสรีในกรอบเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) เมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2553 ซึ่งมีกรอบระยะเวลา 5 ปี (พ.ศ. 2553 - 2558) จะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดผลกระทบทั้งเชิงบวกและเชิงลบ ซึ่ง รศ.ดร.นพมาศ สุนทรเจริญนนท์ ได้กล่าวถึงอุตสาหกรรมที่คาดว่าจะเกิดผลกระทบเชิงลบอย่างแน่นอน คือ อุตสาหกรรมยาสมุนไพร โดยในระยะแรกคาดว่าจะมีผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพรจากต่างประเทศเข้ามาแย่งส่วนแบ่งการตลาดในประเทศ ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้ประกอบการฯ ส่วนใหญ่ยังไม่พร้อมปรับตัวให้สอดคล้องกับกฎระเบียบทางการค้าของอาเซียนในด้านมาตรฐานของกระบวนการผลิต ตลอดจนการขาดความรู้ในเรื่องการควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ (GLP) บรรจุภัณฑ์ที่ไม่สามารถดึงดูดความสนใจจากผู้ซื้อ รวมถึงการที่แพทย์ผู้สั่งจ่ายยาส่วนใหญ่เป็นแพทย์แผนปัจจุบันซึ่งไม่มีความรู้ความเข้าใจในสรรพคุณและขาดความเชื่อมั่นในยาไทย

ดังนั้น หากไม่มีการพัฒนาสิ่งต่างๆ เหล่านี้ในอนาคตอันใกล้อุตสาหกรรมยาไทยอาจต้องปิดกิจการเนื่องจากการผูกขาดการใช้ยาแผนปัจจุบัน ซึ่งต้องพึ่งพิงการนำเข้าเวชภัณฑ์จากต่างชาติ ส่งผลให้ประเทศไทยสูญเสียรายได้และส่งผลกระทบต่อดุลทางการค้า ไม่นับรวมถึงผลกระทบที่จะเกิดกับประชาชนในระดับรากหญ้า อาทิเช่น เกษตรกรผู้ปลูกพืชสมุนไพร หรือชาวบ้านที่มีอาชีพรับจ้างเก็บสมุนไพรจะต้องประสบปัญหาการขาดรายได้ การอนุรักษ์ป่าและพันธุ์พืชสมุนไพรก็จะค่อยๆ หดหายไป และเมื่อประชาชนไม่เห็นความสำคัญและประโยชน์ของยาไทย อาจจะนำไปสู่การสูญเสียมรดกทางภูมิปัญญาไทยในด้านการใช้ยาสมุนไพรไทยอย่างถาวร

ศาสตราจารย์ ม.มหิตล

“โครงการยุทธศาสตร์การพัฒนาสมุนไพร”

หวังผลักดันเป็นวาระแห่งชาติ

รศ.ดร.ภญ.บพมาศ สุนทรเจริญนนท์ อาจารย์ประจำภาควิชาเภสัชวิทยาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล ในฐานะผู้ประสานงานโครงการยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มสมุนไพรไทย เพื่อลดผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้า AFTA ด้วยสมุนไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติ พร้อมด้วย **นายชวน ธรรมสุริยะ** ประธานกลุ่มอุตสาหกรรมสมุนไพร สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และ **นายธนิษณ์ อภิวัตน์นภาพ** ผู้เชี่ยวชาญจากสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ร่วมเสวนาเกี่ยวกับพลสำเร็จของโครงการฯ ที่ได้รับการช่วยเหลือจากกองทุน FTA กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ ในงานสัมมนาเรื่อง **“ทิศทางและอนาคตของทุน FTA”** เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 20 ตุลาคม 2554 ที่ผ่านมา ณ ห้องทิพวรรณบอลรูม โรงแรมริชมอนด์

ขีดความสามารถทางการแข่งขันอย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรม มีการกระตุ้นให้นักวิชาการด้านเภสัชศาสตร์มีความสนใจและค้นคว้างานด้านการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีเกี่ยวกับสมุนไพรเพิ่มขึ้น ทั้งยังสร้างทัศนคติเชิงบวกและความเชื่อมั่นในสรรพคุณของยาสมุนไพรให้กับบุคลากรทางการแพทย์ไทย สร้างความมั่นคงในการพึ่งพาตนเองในการรักษาสุขภาพ และการสาธารณสุขของประเทศ ลดการพึ่งพาจากต่างประเทศ นำไปสู่ความมั่นใจในการใช้ยาสมุนไพรไทยส่งผลให้เกษตรกรได้รับการพัฒนาและมีรายได้จากการจ้างงานเพิ่มขึ้นตามลำดับ

ดังนั้น รัฐบาลจึงควรเร่งผลักดันนโยบายการพัฒนา กลุ่มผู้ประกอบการอุตสาหกรรมสมุนไพร และระบบนิเวศของอุตสาหกรรมรอบด้านเป็นวาระแห่งชาติ เพื่อให้เกิดการสืบทอดและพัฒนาภูมิปัญญาการใช้ประโยชน์จากสมุนไพรอย่างยั่งยืน อันจะเป็นการดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมการใช้ยาสมุนไพรในอนาคต 🌿

จากผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นดังกล่าว จึงนำมาซึ่งการจัดตั้งโครงการเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่กลุ่มผู้ประกอบการอุตสาหกรรมสมุนไพร นำโดยคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบโครงการ ร่วมด้วยหน่วยงานภาครัฐและเอกชนอีกหลายแห่ง ในการเชิญคณาจารย์ และผู้เชี่ยวชาญจากสาขาต่างๆ มาร่วมถ่ายทอดองค์ความรู้ ตลอดจนเทคนิคต่างๆ ในทุกขั้นตอนของกระบวนการผลิต ตั้งแต่วิธีการเก็บเกี่ยวพืชสมุนไพร การควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ตามมาตรฐานสากล ไปจนถึงวิธีการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่น่าสนใจ แก่ผู้ประกอบการและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาสูตรตำรับยาเพิ่มขึ้นจากเดิมอีกถึง 20 สูตรตำรับ มีการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ได้แก่ **“ยาเม็ดแคปซูลฟ้าทะลายโจร และยาจันทลีลา”** ที่นอกจากจะสามารถนำไปจดสิทธิบัตรในเรื่องของแคปซูลขนาดเล็กที่บรรจุปริมาณฟ้าทะลายโจรได้ 500 มิลลิกรัม

ผลลัพธ์ที่ได้จากโครงการดังกล่าว ทำให้สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) ได้ให้ความสำคัญกับการแพทย์แผนไทย และรายการยาในบัญชียาหลักแห่งชาติมากขึ้น โดยได้เพิ่มงบประมาณสำหรับการแพทย์แผนไทยและยาไทย จาก 2 บาท/รายประชากร เป็น 6 บาท/รายประชากร ผลต่อเรื่องนี้ยังนำมาซึ่งการพัฒนาเครือข่ายห่วงโซ่อุปทานในอุตสาหกรรมสมุนไพรเพื่อยกระดับ

“หากสิ่งใดไม่มีการใช้
ไม่มีการสืบทอด
สักวันหนึ่งข้างหน้า
ก็จะสูญหายไป”

รศ.ดร.บพมาศ

ได้กล่าวถึงท้ายไว้สั้นๆ ก่อนจะปิดการสัมมนาทางท่ามกลางเสียงปรบมืออย่างชื่นชมยินดีกับความสำคัญอย่างท่วมท้นของโครงการต้นแบบนี้...

มหิตร่วมใจ ช่วยภัยน้ำท่วม

บทความโดย นศก.ธีรวัต นนทสวัสดิ์ศรี ชั้นปีที่ 2
คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

เมื่อวันที่ 13 ตุลาคมที่ผ่านมา ช่วงนั้นเป็นช่วงที่มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา และพื้นที่โดยรอบ ยังไม่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัย แต่ทางมหาวิทยาลัยได้เตรียมแผนการรับมือ ซึ่งหนึ่งในนั้นก็คือการเตรียมกระสอบทราย มหาวิทยาลัยจึงประกาศให้นักศึกษาและบุคลากรที่มีจิตอาสา ไปช่วยกันบรรจุทรายที่วิทยาเขตศาลายา เมื่อผมเห็นประกาศผมจึงชวนเพื่อนอีกคนซึ่งเรียนอยู่คณะเภสัชศาสตร์ 1 ให้ไปช่วยกัน

เมื่อไปถึง สิ่งแรกที่ผมและเพื่อนอีกคนเห็นก็คือ มีผู้หญิงหลายคนทีเดียว ซึ่งตอนแรกผมคิดว่า คงจะเห็นแต่ผู้ชายที่ไปช่วยกัน ซึ่งนั่นคือสิ่งที่ผมประทับใจเมื่อแรกเห็นว่าคุณภาพผู้หญิงยังมาช่วยกันทำงานที่หนักขนาดนี้ ทำให้ผมแอบรู้สึกอายเล็กน้อยอยู่เหมือนกัน แต่ความรู้สึกประทับใจไม่ได้จบอยู่แค่นั้น เพราะมันยิ่งเพิ่มมากขึ้นเมื่อเวลาผ่านไปมีคนมาช่วยกันมากขึ้นเรื่อยๆ ทำให้ทุกคนที่กำลังขนกระสอบทรายกันอย่างเหน็ดเหนื่อยนั้น มีกำลังใจที่จะสู้ต่อไป ถึงแม้ทรายที่กองอยู่ตรงหน้านั้นจะใหญ่อยู่พอสมควร แต่ทุกคนก็บรรจุทรายลงกระสอบจนหมดหนึ่งกองใหญ่ได้ภายในเวลาครึ่งวัน และพักรับประทานอาหารกัน เพื่อพร้อมสำหรับทรายอีกหนึ่งกองใหญ่ในตอนบ่าย

เข้าสู่ช่วงบ่าย ขณะที่พวกเราทุกคนช่วยกันบรรจุทรายอีกกองหนึ่งอยู่นั้น ก็มีเจ้าหน้าที่

ของมหาวิทยาลัยมาบอกว่า ที่เทศบาลตำบลศาลายาก็ต้องการคนไปช่วยบรรจุทรายเช่นกัน ผมและคนอื่น ๆ อีกหลายคนจึงอาสา นั่งรถรางออกไปที่อาคารเทศบาล สิ่งแรกที่ทุกคนเห็น และต่างอ้าปากร้องออกมาด้วยความตกใจ เพราะสิ่งที่เห็นนั่นคือทรายกองที่ใหญ่หึมา! มีคนตะโกนบอกว่า **“นี่สิของจริง!”** แต่ทุกคนก็ไม่หวั่น จึงกรุกันลงจากรถราง และหยิบจับอุปกรณ์ ไปช่วยกันขนทรายอย่างขะมักเขม้น ถึงแม้แดดจะร้อนมากในวันนั้น แต่ทางเทศบาลก็ดูแลพวกเรามาก ทั้งอาหารและเครื่องดื่มบริการพร้อมทำให้พวกเรายิ่งมีกำลังใจช่วยกัน ต่อมาไม่นาน กำลังเสริมมากมายจากในมหาวิทยาลัยก็ออกมา ที่เทศบาลจึงคึกคักขึ้นมาถนัดตาจากบุคลากรของมหาวิทยาลัยที่ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนออกมาช่วยกัน มีรถรางวิ่งรับส่งตลอดเวลา ใครเหนื่อยก็กลับไปพัก และมีคน

ใหม่ออกมาเสริมตลอด ทำให้บรรยากาศในช่วงบ่ายวันนั้น มีแต่ความสุข ทุกคนพูดคุยยิ้มแย้ม และผมก็เช่นกัน จนกระทั่งผมกลับออกมาประมาณ 4 โมงเย็น

ทุกวันนี้ ผมยังคงจำความรู้สึกในตอนนั้นได้เป็นอย่างดี สำหรับครั้งแรกที่ผมได้ออกไปช่วยเหลือคนอื่นแบบนี้ และมันจะเป็นความทรงจำที่ผมจะไม่วันลืม

งานมุทิตาจิต
คณะเภสัชศาสตร์ ประจำปี
2554

ในวันหลังจากงานมุทิตาจิต ซึ่งจัดขึ้นเมื่อวันที่ 27 กันยายน 2554 สำหรับในปีนี้มีข้าราชการ พนักงานมหาวิทยาลัย และลูกจ้างประจำ เกษียณอายุราชการ รวมทั้งสิ้น 8 ท่าน ประกอบด้วย **ศ.ดร.สมพล ประคองพันธ์ รศ.พร้อมจิต ศรีลัมภ์ น.ส.ภาวิณี สุขสมโภชน์ นางศิริทรัพย์ เวชเจริญ น.ส.อรพิน ละเอียดดี นายวีระพันธ์ สงวนเดช นายสำเนียง ไสภากันต์ และนายสง่า ศรีสนอง** กิจกรรมภายในงาน ประกอบด้วยการกล่าวแสดงความขอบคุณต่อผู้เกษียณ โดย **รศ.ดร. จุฑามณี สุทธิสีสังข์ คณบดี คณะเภสัชศาสตร์, VTR** สัมภาษณ์ความประทับใจของผู้เกษียณที่มีต่อคณะเภสัชศาสตร์, การแสดงจากตัวแทนหน่วยงานต่างๆ และปิดท้ายด้วยการมอบของที่ระลึกแก่ผู้เกษียณ

MU Man เชิญชวนชาว
เภสัชฯ มหิดล
ร่วมกิจกรรมค้นหา
สุดยอด “คนพันธุ์ M”

คณะทำงานกลุ่มจัดกิจกรรมพิเศษในโครงการสัมมนาคณะเภสัชศาสตร์ ประจำปี 2554 เปิดตัวกิจกรรมประกวด **“ค้นหาสุดยอดคนพันธุ์ M”** ซึ่งจะคัดสรรบุคลากรต้นแบบที่มีคุณสมบัติตรงตามวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยมหิดล (Mahidol Culture) ทั้ง 7 ด้าน เพื่อทำหน้าที่เป็นสื่อกลางถ่ายทอดวัฒนธรรมมหิดล (Mahidol culture) โดยมีหุ่นมาสคอต MU Man ที่เปรียบเสมือนสัญลักษณ์ของคนมหิดลมาร่วมสร้างสีสันด้วย เมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2554 เวลา 10.30 - 12.30 น. ณ บริเวณลานเอนกประสงค์ อาคารราชรัตน์

เปิดตัว “โครงการจัดการ
วัสดุไซเคิล”

รศ.ดร.พิสมัย กุลกาญจนาธร รองคณบดีฝ่ายบริหาร เป็นประธานในพิธีเปิด **“โครงการจัดการวัสดุรีไซเคิล”** ที่คณะฯ ร่วมกับ **สถาบันการจัดการบรรจุภัณฑ์และรีไซเคิลเพื่อสิ่งแวดล้อม สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย** ได้จัดขึ้น เมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2554 เวลา 13.00 - 15.30 น. ณ บริเวณลานเอนกประสงค์ อาคารราชรัตน์ ภายในงานนอกจากจะมีการจัดนิทรรศการให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องของการแยกประเภทขยะ และการจัดการกับวัสดุที่สามารถนำไปรีไซเคิลได้แล้ว ยังมีกิจกรรมนำขยะมาแลกเสื้อ และเกมสนุกๆ จากทีมงานสโมสรนักศึกษา พร้อมด้วยการตั้งบูธขอรับบริจาคเงินและสิ่งของเพื่อนำไปช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยหลายแห่ง

ภาควิชาเภสัชกรรม จัดสัมมนาพิเศษโดยวิทยากรจากบริษัท
Novartis AG ประเทศสวิตเซอร์แลนด์

Ms. Heather Falvey จากหน่วย Global Health Economic & Outcome Research ของ **บริษัท Novartis AG ประเทศสวิตเซอร์แลนด์** ให้เกียรติมาเป็นวิทยากร ในงานสัมมนาพิเศษ เรื่อง **“Role of Health Economics & Outcome Research: An Industrial Perspective”** จัดโดยนักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาบริหารเภสัชกิจ ภาควิชาเภสัชกรรม เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2554 เวลา 13.00 - 14.00 น. ณ ห้องบรรยาย 408 อาคารราชรัตน์ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

รายการชีวิตชีวา (ช่อง 3) สัมภาษณ์ อ.ดร.กฤษณ์ ภิรพันธุ์เมธี
เรื่อง “วัคซีนป้องกันเชื้อไวรัสโรคไขหวัดใหญ่”

อาจารย์ ดร.กฤษณ์ ภิรพันธุ์เมธี จากภาควิชาจุลชีววิทยา คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เปิดประเด็นให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการใช้วัคซีนป้องกันเชื้อไวรัสโรคไขหวัดใหญ่ (Influenza virus) ในการบันทึกเทปโทรทัศน์ รายการ **“ชีวิตชีวา”** ดำเนินรายการโดย **คุณศิริบุรณ์ ณัฐพันธ์** ออกอากาศในวันอาทิตย์ที่ 16 ตุลาคม 2554 เวลา 05.30 น. ทางรายการ **“ชีวิตชีวา”** สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3

คณบดี เป็นประธานในพิธีลงนาม MOU เพื่อการฝึกปฏิบัติงาน
งานวิชาชีพเภสัชกรรมชุมชน

รศ.ดร.จุฑามณี สุทธิสีสังข์ คณบดีคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ในฐานะประธานศูนย์ประสานงานการศึกษาเภสัชศาสตร์แห่งประเทศไทย เป็นประธานในพิธีลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ระหว่าง **สมาคมเภสัชกรรมชุมชน (ประเทศไทย)** กับ **ศูนย์ประสานงานการศึกษาเภสัชศาสตร์แห่งประเทศไทย** (ศ.ศ.ภ.ท.) เมื่อวันที่ 6 ธันวาคม 2554 ณ ห้องประชุม 606 อาคารราชรัตน์ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่จะร่วมกันพัฒนาระบบการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพเภสัชกรรมชุมชนให้มีความเข้มแข็ง เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการฝึกงานในหลักสูตรเภสัชศาสตร์ 6 ปี โดยมี **รศ.ดร.ภก.วงศ์วิวัฒน์ ทศนิยมกุล** เป็นผู้ประสานงานหลักกับนายกสมาคมเภสัชกรรมชุมชน (ประเทศไทย)

The 7th Pharma Indochina Conference

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมวิชาการนานาชาติ เรื่อง The Seventh Indochina Conference on Pharmaceutical Sciences (Pharma Indochina VII) : Advancing Pharmacy for ASEAN Community ร่วมกับ Faculty of Pharmacy, Ho Chi Minh City University of Medicine & Pharmacy, Hanoi University of Pharmacy และ Universiti Kebangsaan Malaysia เมื่อวันที่ 14-16 ธันวาคม 2554 ณ โรงแรมอโนมา กรุงเทพมหานคร โดยมีอาจารย์ นักศึกษา และนักวิชาการจากประเทศต่างๆ ให้ความสนใจ เข้าร่วมงานเป็นจำนวนรวมกว่า 300 คน

ในงานประชุมดังกล่าว นอกจากจะมีการบรรยายโดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศแล้ว ยังมีการจัดประกวดการนำเสนอผลงานแบบปากเปล่าและการนำเสนอโปสเตอร์ โดยมีนักศึกษาและบุคคลทั่วไปส่งผลงานเข้าร่วมประกวดเป็นจำนวนมาก สำหรับนักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลนั้น ได้ส่งผลงานเข้าร่วมประกวดด้วย และมีผู้ได้รับรางวัลรวมทั้งสิ้น 8 คน จากสาขาต่างๆ ดังรายชื่อต่อไปนี้

● สาขา Clinical Pharmacy/Social and Administrative Pharmacy

- **นางสาวอัจฉิมา สระภักดิ์** นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาเภสัชกรรมคลินิก (อาจารย์ที่ปรึกษา ผศ.ดร.สุรภิจ นาทีสุวรรณ) ได้รับรางวัลชนะเลิศการนำเสนอผลงานแบบปากเปล่า
- **นางสาวศุภลักษณ์ ศิริคช** นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาเภสัชวิทยา (อาจารย์ที่ปรึกษา รศ.ดร.จุฑามณี สุทธิสีสังข์) ได้รับรางวัลชนะเลิศการนำเสนอผลงานแบบโปสเตอร์
- **สาขา Natural products**
 - **นางสาวพนิดา พานทอง** นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาเภสัชเคมีและพิษเคมี (อาจารย์ที่ปรึกษา ศ.ดร.นันทวัน บุญยะประกศ) ได้รับรางวัลชนะเลิศการนำเสนอผลงานแบบโปสเตอร์

- **นางสาวปัทมพรรณ โลมะรัตน์** นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาเภสัชเคมีและพิษเคมี (อาจารย์ที่ปรึกษา ศ.ดร.นันทวัน บุญยะประกศ) ได้รับรางวัลชนะเลิศการนำเสนอผลงานแบบโปสเตอร์
- **สาขา Pharmaceutical Chemistry**
 - **นางสาวภัทรพร ใจขาน** นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาเภสัชเคมี (อาจารย์ที่ปรึกษา รศ.ดร.โอภา วัชรคุปต์) ได้รับรางวัลชนะเลิศการนำเสนอผลงานแบบปากเปล่า
 - **นายศาสวัต วิศาลศิริกุล** และ **นางสาวศุจินตรา ไทยรัตนกุล** นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 5 (อาจารย์ที่ปรึกษา ผศ.ดร.กิตติศักดิ์ ศรีภา) ได้รับรางวัลชนะเลิศการนำเสนอผลงานแบบโปสเตอร์
- **สาขา Pharmaceutics & Drug Delivery System**
 - **นางสาวนิตยา ตริศิลป์วิเศษ** นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาเภสัชการ (อาจารย์ที่ปรึกษา รศ.ดร.พิมลพรรณ พิทยานุกุล) ได้รับรางวัลชนะเลิศการนำเสนอผลงานแบบโปสเตอร์

ทางคณะเภสัชศาสตร์ จึงขอแสดงความยินดีกับผู้ที่ได้รับรางวัลทุกท่านที่ได้สร้างชื่อเสียง และนำความภาคภูมิใจมาสู่พวกเราชาวเภสัช มหิดล มา ณ โอกาสนี้ด้วยค่ะ

สำนักงานข้อมูลสมุนไพร

ชะเอมเทศ กับ ความดันโลหิตสูง

บทความจาก สำนักงานข้อมูลสมุนไพร (<http://www.medplant.mahidol.ac.th/document/glycyrrhiza.asp>)

มีรายงานว่า การรับประทานผลิตภัณฑ์จากชะเอมเทศติดต่อกันนาน ๆ มีผลต่อความดันโลหิต โดยพบรายงานในหญิงอายุ 31 ปี ที่รับประทานฝรั่งจิมผงชะเอมเทศ (asam boi) ครั้งละน้อย ๆ จนถึง 3 ช้อนโต๊ะอย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง ติดต่อกันนาน 6 สัปดาห์ ชายสูงอายุวัย 70 ปี ที่รับประทานลูกอมชะเอมเทศวันละ 60-100 ก. (เม็ดละ 2.5 ก. พบ glycyrrhizic acid 0.3% ต่อเม็ด) ทุกวันเป็นเวลา 4-5 ปี หญิงสูงอายุที่รับประทานยาระบายที่มีส่วนผสมของชะเอมเทศ วันละ 2 ครั้ง (ได้รับ glycyrrhizic acid 94 มก./วัน) และหญิง 2 รายที่รับประทานหมากฝรั่งที่มีส่วนผสมของชะเอมเทศติดต่อกันทุกวัน (รับประทาน glycyrrhizic acid เฉลี่ยวันละ 50 มก.) ทุกรายถูกนำส่งโรงพยาบาลเนื่องจากมีความดันโลหิตสูง (190-200/120 มม.ปรอท) ร่วมกับมีอาการปวดหัวอ่อนแรงตามข้อต่อและเมื่อตรวจวัดค่าชีวเคมีในเลือดพบว่า ทุกรายมีปริมาณโพแทสเซียมต่ำ (hypokalemia) เกิดภาวะ hypermineralocorticoidism (ทำให้ระดับ aldosterone เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ร่างกายกักเก็บโซเดียมไว้มากขึ้น จนร่างกายมีน้ำเกิน เกิดอาการบวมและเพิ่มความดันโลหิต) และมีรายงานในอาสาสมัคร 37 คน ที่รับประทานยาสมุนไพรในประเทศญี่ปุ่น Shakuyaku-kanzo-To (SKT) หรือ Shosaiko-To (SST) ซึ่งส่วนผสมของชะเอมเทศขนาด 6 ก. และ 1.5 ก. ตามลำดับ พบว่ากลุ่มที่รับประทาน SKT เกิดภาวะ pseudoaldosteronism (ภาวะที่มีปริมาณฮอร์โมน aldosterone สูงกว่าปกติ) เฉลี่ยในวันที่ 35 หลังจากรับประทาน ในขณะที่กลุ่มที่ได้รับ SST ผลจะแสดงออกในวันที่ 450 และเมื่อเทียบกับการรับประทานผลิตภัณฑ์อื่นจากชะเอมเทศที่มี glycyrrhizin พบว่าจะมีผลในวันที่ 210 โดยพบความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณ glycyrrhizin ว่ามีผลต่อการเกิด pseudoaldosteronism อย่าง

มีนัยสำคัญและพบว่ากว่า 80% ของผู้ที่รับประทาน SKT ติดต่อกันนาน 30 วัน มีผลโพแทสเซียมในเลือดต่ำเป็นผู้สูงอายุที่มีอายุเกิน 60 ปี จึงอาจกล่าวได้ว่าผู้สูงอายุที่รับประทาน SKT เกิน 30 วัน เสี่ยงต่อการเกิดโพแทสเซียมในเลือดต่ำได้

การทดลองในอาสาสมัครสุขภาพดี 24 คน แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ให้ได้รับสารสกัดน้ำจากราก

ชะเอมเทศในปริมาณ glycyrrhizin ขนาด 108, 217, 308 และ 814 มก. ตามลำดับ เป็นเวลา 4 สัปดาห์ พบว่าไม่พบอาการข้างเคียงใดๆ ในอาสาสมัครกลุ่มที่ 1 และ 2 แต่พบว่าอาสาสมัครที่ได้รับ glycyrrhizin ขนาด 814 มก. (กลุ่มที่ 4) ปริมาณโพแทสเซียมในเลือดลดลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่สัปดาห์แรกของการทดลอง และมีน้ำหนักตัวเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่าปริมาณ rennin และ aldosterone ในเลือดลดลงอย่างมีนัยสำคัญในกลุ่มที่ 3 และ 4

จากรายงานและผลการทดลองข้างต้นแสดงให้เห็นว่าควรระมัดระวังการรับประทานชะเอมเทศในผู้ป่วยที่มีความดันโลหิตสูง หรือมีภาวะโพแทสเซียมต่ำ และมีค่าเตือนว่าไม่ควรใช้ชะเอมเทศในขนาดที่มากกว่า 50 ก./วัน เกินกว่า 6 สัปดาห์ จะทำให้เกิดการสะสมน้ำในร่างกาย เกิดการบวมที่มือและเท้า สารโซเดียมถูกขับได้น้อยลง ขณะที่สารโพแทสเซียมถูกขับมากขึ้น ส่งผลให้ความดันโลหิตสูงขึ้น และไม่ควรร่วมใช้ชะเอมเทศร่วมกับยาขับปัสสาวะ (กลุ่ม thiazide) หรือยากกลุ่ม cardiac glycosides เพราะชะเอมเทศจะมีผลทำให้สารโพแทสเซียมถูกขับออกมากขึ้น และหลีกเลี่ยงการใช้ร่วมกับยาขับปัสสาวะ spironolactone หรือ amiloride เพราะจะทำให้ประสิทธิภาพการรักษาโรคความดันโลหิตลดลง

กลูต้าไธโอน (glutathione) ทำให้ขาวจริงหรือ?...

บทความโดย ภก.ศุภทัต ชูมนุมวัฒน์ หน่วยคลังข้อมูลยา คณะเภสัชศาสตร์ ม.มหิดล

กลูต้าไธโอน (glutathione) เป็นสารต้านอนุมูลอิสระที่เซลล์ในร่างกายมนุษย์สามารถสังเคราะห์ได้เอง มีคุณสมบัติเป็นโปรตีนชนิดหนึ่ง ทำหน้าที่ในการปกป้องเนื้อเยื่อไม่ให้ถูกทำลายโดยสารอนุมูลอิสระที่สะสมอยู่ตามส่วนต่างๆ ของร่างกาย กระตุ้นภูมิคุ้มกันของร่างกาย และที่สำคัญยังช่วยตับในการทำลายและขับสารพิษออกจากร่างกายด้วย

ในทางการแพทย์พบว่ามีการนำกลูต้าไธโอนมาทดลองใช้ในการรักษาโรคต่างๆ ซึ่งยังไม่ได้รับการอนุมัติข้อบ่งใช้จากองค์การอาหารและยา เช่น ภาวะเป็นหมันในเพศชาย ปลายเส้นประสาทอักเสบ มะเร็งกระเพาะอาหาร หรือมะเร็งต่อมลูกหมาก วิธีการรักษามักทำโดยการฉีดเข้าทางหลอดเลือดดำหรือเข้าที่กล้ามเนื้อ ผลข้างเคียงอย่างหนึ่งที่น่าแปลกใจ คือ ผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาด้วยการฉีดกลูต้าไธโอนนั้นมีสีผิวที่ขาวขึ้น เนื่องจากกลูต้าไธโอนสามารถยับยั้งเอนไซม์ไทโรซิเนส (tyrosinase) ได้ และส่งผลให้เม็ดสีของผิวหนังเปลี่ยนจากเม็ดสีน้ำตาลดำเป็นเม็ดสีชมพูขาว ด้วยเหตุนี้เองจึงมีผู้พยายามนำผลข้างเคียงของยามาใช้ในการทำให้ผิวขาวขึ้น ซึ่งนับได้ว่าเป็นการนำยามาใช้ในทางที่ผิดอีกรูปแบบหนึ่ง โดยในปัจจุบันยังไม่มีการศึกษาที่น่าเชื่อถือยืนยันหรือรับรองประสิทธิภาพและประโยชน์ของกลูต้าไธโอนในการทำให้ผิวขาวได้อย่างแท้จริง จึงไม่น่าแปลกใจที่กลูต้าไธโอนไม่ผ่านการรับรองข้อบ่งใช้โดยองค์การอาหารและยาประเทศสหรัฐอเมริกาสำหรับทำให้ผิวขาว

ผลิตภัณฑ์กลูต้าไธโอนที่พบในท้องตลาดส่วนใหญ่นั้นอยู่ในรูปยาเม็ดหรือผงละลายน้ำสำหรับรับประทาน ซึ่งกลูต้าไธโอนนี้สามารถถูกทำลายได้ในทางเดินอาหารของมนุษย์ ดังนั้นประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการรับประทานกลูต้าไธโอนในรูปแบบของยารับประทานนั้นแทบจะไม่มีเลย ที่ผ่านมามีผู้พยายามนำกลูต้าไธโอนในรูปแบบยาฉีดมาใช้แทนการรับประทานกันมากขึ้น เนื่องจากเชื่อว่ากลูต้าไธโอนชนิดฉีดนั้นมีประสิทธิภาพในการทำให้ผิวขาวได้ดีกว่าและเห็นผลเร็วกว่ากลูต้าไธโอนชนิดรับประทาน

ประเด็นสำคัญของการใช้ยาฉีดกลูต้าไธโอนโดยเฉพาะการฉีดเข้าหลอดเลือดดำนั้น คือ ความปลอดภัยจากการฉีดยา เนื่องจากผิวที่ขาวขึ้นจากกลูต้าไธโอนนั้นเป็นผลข้างเคียงของยาที่เกิดขึ้นชั่วคราว

เท่านั้น หากต้องการให้ผลคงอยู่ไปตลอดจำเป็นต้องได้รับการฉีดซ้ำเป็นระยะ ทำให้มีการสะสมยาในร่างกายมากขึ้น และอาจก่อให้เกิดอันตรายในระยะยาวได้ นอกจากนี้การฉีดยาจำเป็นต้องกระทำโดยผู้ประกอบวิชาชีพที่เกี่ยวข้องเท่านั้น เพื่อป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ระหว่างการให้ยา เช่น การฉีดยาในอัตราที่เร็วเกินไป การติดเชื้อในกระแสเลือดจากเครื่องมือที่ไม่สะอาด การเกิดฟองอากาศอุดตันหลอดเลือดเนื่องจากผู้ฉีดยาไล่ฟองอากาศในเข็มฉีดยาไม่หมด เป็นต้น ซึ่งเหตุการณ์เหล่านี้ส่งผลกระทบที่รุนแรงต่อผู้ที่ได้รับยาจนถึงขั้นเสียชีวิตได้เลยทีเดียว

ถึงแม้ว่ากลูต้าไธโอนเป็นสารที่ร่างกายสร้างได้เองตามธรรมชาติ แต่ประสิทธิภาพและความปลอดภัยของ กลูต้าไธโอนชนิดฉีดหรือชนิดรับประทานเพื่อให้ผิวขาวใส่นั้นยังไม่มีการพิสูจน์ผลที่ชัดเจน ความปลอดภัยในการใช้จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงถึง และพึงระลึกไว้เสมอว่า **“ไม่มียาชนิดใดในโลกที่ปลอดภัยร้อยเปอร์เซ็นต์”** ดังนั้นก่อนการเข้ายาใดๆ ก็ตามควรศึกษาข้อมูลให้ละเอียดเสียก่อนเพื่อความปลอดภัยของตนเอง

muPY Calendar

- 4-5 เมษายน 2555 ความก้าวหน้าทางเภสัชวิทยา ครั้งที่ 12 “เภสัชวิทยาของยาใหม่”
- 3-4 พฤษภาคม 2555 โครงการอบรมวิชาการ เรื่องการอบรมเพื่อเสริมสร้างความรู้และทักษะการสอนสมุนไพร
- 3-4 พฤษภาคม 2555 เส้นทางสู่ห้องปฏิบัติการมาตรฐานตาม ISO 17025/IEC 17025: 2005
- 18 พฤษภาคม 2555 ชะลอวัย สวยใสด้วยอาหารสมุนไพร (ลงทะเบียนเข้าร่วมสัมมนา ฟรี)

เอกสารอ้างอิง:

1. Villarama CD, Maibach HI. Glutathione as a depigmenting agent: an overview. Int J Cosmet Sci 2005;27:147-53.
2. พิมพ์พรรณ พิทยานุกุล. สารกลูต้าไธโอน ช่วยให้ขาวได้จริงหรือ [Online]. 2008 Apr 22 [cited 2010 Feb 5]. Available from: URL: http://www.consumerthai.org/old/cms/index.php?option=com_content&task=view&id=1055&Itemid=38